

Motion till riksdagen

1988/89:Jo769

av Birger Schlaug och Marianne Samuelsson
(båda mp)

Gränsvärden för kemikalier i tyg och kläder

En rad olika kemikalier används inom den internationella textilindustrin och i framtagningen av produkter som används i denna industri.

Kemikalieanvändningen inom textilsektorn ökar — allt från bomullsproduktionen till industritillverkningen av kläder. Problemen har såväl miljöpolitiska som hälsopolitiska förtecken. Det gäller allt från att bomull är den mest besprutade grödan till att cancerframkallande kemikalier finns i de kläder vi sätter på våra barn.

För att skydda konsumenterna och ta ett ökat ansvar för handeln krävs beslut av Sveriges riksdag.

Gällande lagstiftning

I förordningen SFS 1985:840 om vissa hälso- och miljöfarliga produkter stadgas att kläder och material till sådana inte får saluhållas eller överlåtas om de innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt och därigenom kan befaras medföra skada för människor.

Enligt gällande lag åligger det importörer och tillverkare att ta reda på om en produkt innehåller ämnen som kan befaras förorsaka skada. Myndigheternas uppgift är att kontrollera att detta följs.

Formaldehyd

Formaldehyd används idag för ytbehandling av tyger — främst av kosmetiska skäl. Bl.a. har beklädnadsarbetarförbundet förklarat att just detta ämne utgör den största risken. Formaldehyd ökar allergirisken och cancerrisken. Kvinnor som arbetat med behandlade kläder har fått allergier, de har drabbats av cancer i högre utsträckning och de föder färre barn än jämförbara grupper.

Gränsvärden finns idag i Japan och Finland. I Sverige är det bara i spånplattor som mängden formaldehyd kontrolleras. Genom att inte begränsa användningen av formaldehyd uppmuntrar Sverige miljöförstöring, dålig arbetsmiljö och att de som köper formaldehyddränkta kläder riskerar ohälsa.

Benzidin

Det cancerframkallande ämnet benzidin används vid färgning av tyger i främst de s.k. lågprisländerna, där multinationella företag utnyttjar sin

maktställning. Därifrån importerar vi i Sverige kläder sydda av dessa tyger. Tyger färgade på detta sätt brukar benämnas direktfärgade och de "blöder" ofta i samband med tvätt. Metoden används inte i Europa idag.

Mot. 1988/89
Jo769

Ämnet ger upphov till vidrig arbetsmiljö för de (främst) kvinnor som arbetar med tyger som behandlats. Dessutom kan ämnet lösas ut då kläder utsätts för svett, fukt eller t.ex. när barn suger på ett plagg med benzidinhaltiga färgämnen. Även de som syr kläder av benzidinhaltiga tyger riskerar att drabbas. Benzidinhaltiga kläder bör inte få säljas i Sverige.

Hemställan

Mot bakgrund av det som anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som sägs i motionen angående gränsvärden för kemikalier i kläder och tyger.

Stockholm den 19 januari 1989

Birger Schlaug (mp)

Marianne Samuelsson (mp)

